

ЯНГИ ТАҲРИРДАГИ ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МЕҲНАТ КОДЕКСИГА КИРИТИЛГАН ЎЗГАРИШ ВА ЯНГИЛИКЛАР

Янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикаси Меҳнат кодексига киритилган ўзгариш ва янгиликлар

Савол: янги таҳрирдаги меҳнат кодексига киритилган касаначилик тушунчаси тўғрисида маълумот берсангиз?

Жавоб: Касаначилик тушунчаси янги таҳрирдаг мөхнат кодексининг 443 моддасида белгиланган.

Касаначилик тузиладиган мөхнат шартномасига мувофиқ жисмоний шахс (касаначи) томонидан ўз яшаш жойи бўйича ёки касаначига ёхуд унинг оила аъзоларига тегишли бўлган ёки касаначи томонидан ижарага олинган бошқа хоналарда иш берувчининг буюртмалари бўйича товарлар ишлаб чиқариш ёки хизматлар кўрсатиш борасида амалга ошириладиган ишдир. Касаначиларга нисбатан мөхнат тўғрисидаги қонунчиликнинг ва мөхнат ҳақидаги бошқа ҳуқуқий хужжатларнинг амал қилиши ушбу Кодексда ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан Ижтимоий-мөхнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссияси билан келишилган ҳолда тасдиқланадиган Касаначилик тўғрисидаги низомда белгиланган ўзига хос хусусиятлар инобатга олинган ҳолда татбиқ этилади.

444-модда. Касаначиларни ишга қабул қилиш учун энг кичик ёш ўн олти ёшга тўлган жисмоний шахс касаначи бўлиши мумкин. Агар касаначиликнинг хусусияти касаначи билан якка тартибдаги тўлиқ моддий жавобгарлик тўғрисида шартнома тузиш заруратини тақозо этса, ўн саккиз ёшга тўлган шахсларнинг касаначиликни амалга оширишига йўл қўйилади.

Савол: Касаначилик билан шуғулланувчи жисмоний шахслар билан мөхнат шартномаси тўзиш тартиби тўғрисида тушунча беринг?

Жавоб: Янги таҳрирдаги Ўзбекистон Республикаси Мөхнат кодексининг 446-моддасида. Касаначи билан тузиладиган мөхнат шартномаси тушнчаси берилган. Унга кўра,

Касаначиликни амалга ошириш учун қабул қилинадиган жисмоний шахс билан иш берувчи уртасида ёзма шаклда мөхнат шартномаси тузилади. Касаначи билан тузиладиган мөхнат шартномасига ушбу Кодекс 104-моддасининг биринчи қисмида назарда тутилган шартлар билан бир қаторда қуйидаги шартлар ҳам киритилади: касаначи томонидан мөхнат вазифаларини амалга ошириш учун асбоб-ускуналар, жиҳозлар, бутловчи буюмлар, хомашё, материаллар, яrim тайёр маҳсулотларни бериш тартиби;

хомашё, материаллар ва тайёр маҳсулотларни қабул қилиш ҳамда топшириш тартиби;

моддий жавобгарлик шартлари;

иш берувчи ва касаначининг мөхнатни муҳофаза қилиш қоидаларига ҳамда мөхнат шартларига риоя этишга доир мажбуриятлари;

касаначига таътиллар бериш, уни ижтимоий суғурта қилиш, унинг пенсия таъминоти шартлари;

иш берувчининг буюртмасини бажариш учун касаначи ўз ускунаси, асбоби ва жиҳозидан фойдаланган тақдирда унинг харажатлари ўрнини қоплаш тартиби ва шартлари;

иш берувчининг буюртмасини бажариш муносабати билан касаначи фойдаланган энергия, сув, алоқа учун харажатларнинг ўрнини қоплаш (компенсация қилиш) тартиби;

касаначи мөхнат шартномасида шартлашилган мөхнат вазифаларини амалга ошириши учун унга берилган ускуна, асбоб ва жиҳозни таъмирлаш юзасидан иш берувчининг мажбуриятлари;

касаначига фойдаланиш учун берилган ускуналар, асбобларни, жиҳозларни, бутловчи буюмларни, хомашёни ва материалларни инвентаризациядан ўтказиш тартиби ҳамда иш берувчининг вакилларини касаначилик амалга оширилаётган хоналарга киритиш шартлари;

касаначига боғлиқ бўлмаган ҳолатлар (электр энергиясининг, сув, газнинг мавжуд эмаслиги ва бошқалар) муносабати билан иш берувчининг буюртмасини белгиланган муддатларда бажариш мумкин бўлмаган тақдирда, касаначининг бу ҳақда иш берувчини хабардор қилишга доир мажбуриятлари.

Касаначи билан тузиладиган меҳнат шартномасида бошқа шартлар ҳам назарда тутилиши мумкин. Касаначи билан ёзма шаклда тузиладиган меҳнат шартномасининг намунавий шакли Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси томонидан Ижтимоий-меҳнат масалалари бўйича республика уч томонлама комиссияси билан келишган ҳолда тасдиқланади.

Ф. Бобоев - Сўх туман Адлия бўлими юридик хизмат кўрсатиш маркази бош юристконсультти

[Бизни ижтимоий тармоқларда кузатинг Facebook | Telegram | Telegram murojaat | Youtube | Instagram](#)

2022-12-14 15:39:26